

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Disquisitionvm Magicarvm Libri Sex

Delrío, Martín Antonio

Mogvntiae, 1624

Qvæstio XXI. An poßint dæmones facere, vt homo non sentiat, vel vt longißimo tempore dormiat, aut inediam perferat?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62472)

solertia, vt videtur, faciant, cultodiāt, muniant: certum est hæc à non cognoscantibus fieri. Sed dicendum hæc fieri ab illis partim per accidens, partim per se, per accidens quidem, quatenus est particularis quædam vna natura: per se vero, quatenus est pars vniuersalis naturæ, quam ordinauit Deus ad finem illum, quem ipse cognoscit. Sic (ait) & bruta quædam facere, non cognoscendo fines, & quasi per accidens, quatenus sunt naturæ particulares: quatenus vero partes sunt vniuersalis naturæ à Deo ordinatæ, per se facere & intendere fines, non sibi sed Deo cognitos. Vt ecce, maturis ouis, auis illa vult deponere excitata pondere & molestia ouorum, hic finis auis est notus: alius est finis. ratione vniuersi, nēpe conseruatio speciei, qui est auis incognitus, sed Deo cognitus, & quasi consequens alterius. deponit itaque auis ouum, per se propter stimulum; per accidens respectu prolis: respectu sui, quatenus est hæc auis, sed respectu vniuersi, quatenus est pars eius, excludit prolem per se. Sic etiam innascitur auis appetitus deponendi oua loco tuto, per accidens ratione prolis conseruandæ, sed per se, quia ouum amat, vt partem sui. hinc & aliæ subnotiones fiunt animantibus, secundum species quas recipiunt, rerum sibi ad hoc necessariorum. Vnde (inquit Eraclastor.) magna sapientia & prouidentia Dei Optimi Maximi videri potest, qui vniuersum totum ordinaturus, modum naturis omnibus dedit, quæ nescientes fines, omnia tamen faciunt, per quæ fines consequuntur, quos ipse solus cognoscit, ad quem modum deinceps alia fiunt, quæ tam mirabilia nobis videntur. Ex quibus appareat eam, quæ in brutis apparet, prudentiam non esse, sed duntaxat instinctum quendam

A naturæ, & ordinis vniuersi à Deo præstituti. Cui hæc non sufficient, legat And. Libanij *disputat. de contemplatione intellectus bestiarum*, p. 2. *singular.* quam his editis primum sum nactus.

QVÆSTIO XXI.

B *An possint demones facere, vt homo non sentiat, vel vt longissimo tempore dormiat, aut in diem perferat?*

Vo ad primum, non quaerimus vtrū dæmō possit efficere, ne corpus habeat potentiam sentiendi, sed vtrum possit facere, ne actu sentiat, quod natura sensibile est, verbi gratia, ne crucietur quæstioni subditum. Iamblicus *lib. de myster. Aegypt. paulo ante mea.* testatur multos prophetarum admoto igne non vri, vel si vrāt vitionem non sentire, vt nec alia tormenta vlla, loquens de vatibus Gentilium, addensque id fieri Deo intus adflante qui repellat ignem, illaque cætera haberet. Quis iste Deus Iamblici Magi, nisi cacodæmon quispiam Eurycles, qui isti prophetæ, nisi malefici? Censuere Gentiles magico carmine aciem gladij sic retundi, vt nec leui vulnere cutem queat perstringere? Nec desunt, qui notent, ad tollendam hanc superstitionem, sæpe Deum miraculo flammæ, aquæ, ferarum, & similibus suppliciorum atrocissimorum vim suscipuisse, eaque omnia martyribus innoxia reddidisse: cum vero securi vel gladio fuissent addicti, ferri vim à Deo non coercitam, vt nationes intelligerent miraculo ista, non magiæ adscribenda. Sit hoc verum, necne, equidem valde ad dubito. Non propter locum B. Pauli, quo quidam nituntur, is

est ad

est ad Hebr. II. v. 34. obtulerunt ora leonum, exstinxerunt impetum ignis, fugaverunt aciem gladij, ubi sicut de igne & leonibus sic de acie gladij miraculo adscribitur. Hoc inquam me non mouet. nam vera lectio est effugerunt, vt patet ex Græco contextu & Syriaca versione: & loquitur Apostolus de sanctis veteris Testamenti, quorum nullum legimus miraculo ereptum, quod acies gladij sit retusa, sed quod miraculose hostium gladios effugerint, quidam pacis tempore, vt Helias: alij verò in pralio, vt Samson, Calb, Iosue, Dauid, Machabæi, &c. sed mouent me alia. Nam & memini de muliere septies icta gladio, sed frustra: & Gentiles etiam illa cætera, licet falsò, tamen ad incantationem referebant. Legi duas alias huius rei causas meliores, priorem, quia sectio gladij impedita, potuisset dolo carnificis adscribi: posteriorem, quia gladius, est præcipuum & maximè legitimum ordinariumque iustitiæ vlticis instrumentum. *a* Hodie quidam impij milites se fore inuulnerabiles putant, si arma certo ritu incantent, vel sacrilego ausu crucifixi imaginem compungant, *b* vel comminuant aut confringant, ita Condronchus lib. 3. de morb. venefic. cap. 12. vel si ferant interulam lineam horrendis inscriptam imaginibus, quam vocant *inferni camisiam*: vel si periapta quædam ferant varijs caracteribus magicis insignita, aut orationes, quas blaphemè admodum & mendaciter tribuunt D. Lecni, vel Carolo Magno, insignitas *magnis* (sic magi loquuntur) *Dei nominibus*. Noui studiosum iuris, nomine Quirinum, V. I. Baccalaurèi: qui cum tali membranula fretus audacter se iurgijs & pugnis immiscuisset, sæpè ictus nunquam faucius: tandem

A Romæ anno 1572. vel 1573. in symposio minimo vulnere fuit interemptus. Huc referendum quod de Scafio, sic scribit auctor Fornicarij. In territorio Bernensium primus auctor maleficiorum fuit quidam Scafus dictus: qui publice de hoc gloriari audebat: quod, quandoque vellet, ipse se omnium suorum in amulorum oculis, velut murem facere valeret, & dilabi a manibus inimicorum suorum lethaliū: & ita capitalium suorum inimicorum manibus sæpè, vt dicitur, euasit; sed cum terminum suam malitiæ Diuina iustitia facere voluit, tandem per hostes suos in stussa quadam propè fenestram quandam sedere explorabatur cautè: quo in loco, cum nullum de sibi insidiantibus suspectum haberet, per fenestram gladijs & hastis inopinatè transfixus est, & ob sua facinora ibi mortuus miserabiliter.] Hæc Niderius. Sic suos dæmon deludit. Tormentorum sæuitiam quotidie malefici in eculeo eludunt, omnem enim cruciatum, vel risu, vel somno, vel silentio superant. Quo in genere stupenda est narratio Charondæ, quandam sceminam quinquagenariam sibi notam, sic eluisse infusionem laridi liquati toto corpore factam, & omnium membrorum diram distractionem: ex eculeo tamen sublatam omni sensu doloris vacuam, integram, & illæsam: nisi quod pollex pedis auulsus in quæstione, redditus non sit: cuius tamen illi iactura noxæ vlli vel impedimento non fuerit: quàm omnia tormenta eludentem, & pertinaciter omnia negantem, elisa in carcere gula, Satan necauit, qui eam maleficij per energumenam accusarat. libro de Antichristo reuelato nota. 1.

B
C
D
E

Narrauit mihi P. Bernardus Oliuerius, tum Societatis nostræ Belgium

Proutncialis, prope Samarobrinam Anno 1599. captam puellulam frigatricem, quæ nec pedum vstulationem læuissimam, nec flagra validissima sentiebat; donec Sacerdotis cuiusdam monitu illi Agni benedicti ceream imaginem in collum iniecerunt enim vi sacri amuleti dæmonis præstigiola ludibria depulsa, & illa vim doloris cepit perferentia. Unde patet hanc indolentiam, quam agnoscit etiam Tostatus *quest. 354. in Genes. cap. 13.* non nasci ex vlla Physica causa, sed opera dæmonis induci. Certè vnguentum illud sagarum, quoad transuersiones vtuntur, ne consopendi quidem naturalem vim habere docet Bartolo. Spineus *de strigibus capit. 31.* Solent id causarum ignari miraculo & innocentia tribuere: cum id tamen contingat, vel singulari quodam corporis robore, & animi tolerantia, quam non rarò & Gentiles & Christiani exhibuerunt a Vnius adscribam M. Attilij Reguli tolerantiam ex Silio Italico;

* Fulgof.
l. 3. Exem
pla c. 4.
Ignatius
l. 3. c. 4. &
ijdem an
bo l. 3. c. 3
B

*Non ignis; candensque chalybs,
non verbera passim
Ictibus innumeris lacerum scin-
dentia corpus,
Carnificesve manus, penitusque
infusa medullis
Pestis, & in medio lucentes vul-
nere flamma
Cessauere: (serum visu, dictaque
per artem
Seuitia extenti, quantum tor-
menta iubebant,
Creuerunt artus: atque omni san-
guine rupto
Ossa liquefactis fumarunt ferui-
da membris:*

*Mens intacta manet, superat, ri-
detque doloris
Spectanti similis: fessosque clamo-
re ministros
Increpitat, dominosque crucem
clamore reposcit.*

Alij vtuntur iunctionibus, & pharma-
cis naturalibus confectis ex opio sola-
no, & similibus, quibus humores tur-
bantur, sopor altus conciliatur, neruo-
rum origines obstruuntur, sensus stu-
pefit, sentatio impeditur. Vim eam la-
pidi Memphyti ex Ægypto tribuit
Dioscorides. *b* Sed plerique nituntur
pacto dæmoniaco, & periaptis ex oscil-
lis, vel cineribus, aut vngue infantu-
lorum ante baptismum necatorum
vel deglutito apum rege; *d* vel corpori
alligatis membranulis cum certo cha-
racterum genere, aut etiam suffurato
malo carmine, quorum omnia ex-
empla fuggerunt, qui de criminalibus iu-
dicijs scripsere. *e* Similem dæmonis o-
perationem cernere est, in stigmatum
illa testera, quam diabolus imprimit
strigibus: quæ sic sensu destituitur, vt
nec acus longissima fixura dolorem
minimum adferat, neque sanguinem
eliciat: de qua fatis copiose alij. Ad-
scribam Remegij verba; *Cum Isabella
Pardaa Spinaly pridie Non. Maius 1588.
ob sortilegiij crimen comprehensa, vrbis præ-
fecto, partem corporis sic à dæmone inscrip-
tam indicasset, subijt ei in animum experiri,
verumne id esset, quod de huiusmodi stupore
ferebatur. Ergo insit in eam aciculam peni-
tissime insiguit, atque inculcari. Quod cum in
satu magna hominum frequentia esset fa-
ctum, & incurantem omnino vulnus appa-
ruit, & nullum signa doloris vel minimi iu-
dicium aspicientibus dedit. Rursus. 3. Cal.
Nov. 1590. Brundusij Claudia Bogart, tor-
mentis iam exhibenda, cute, vt moris est de-*

tonsa

tonsa fuerat, ob id cicatricem in summa fronte nuda ostendebat. Suspicius igitur. Quæstor, quod verè erat, sc. impressi à dæmone vnguis vestigium quod ante capillis tegetur. In id iubet aciculam altissime insi- gi: quod cum egisset factum, nec illa doloris vilo sensu afficit, nec vulnus vel tantillum cruore manare visum est. Perstitit tamen verum negare, ac dicere, cum olim ex iactu lapidis torporem esse obductum. Sed postmodum tormentis admota, non tantum agnouit id sibi à dæmone inflictum fuisse: sed & plurima alia, quæ indignissime ab eo passa fuerat, enumeravit. Nouissime 18. Cælend. Jul. 1591. Essus, qui pagus ab hac vrbe milita- rio abest, cum hoc loci Dynasta præsens in Mugeca sortilegij rea lectorem periclitari in- sisset, ac is illam idcirco nudam statuisset, iniustigaturus sicuti tessaram illam inueni- ret, tandem in sinistro femore macula ver- vatæ instar apparuit, in quam cum ferrum, vel quantum poterat, adegisset: nec à Mu- geta vocem, nec ab ipso vulnere sanguinis guttam vllam elicere, atque exprimere po- tuit, cum rursus locum macula proximum leuiter etiam vulnerasset, ingentem ea ex dolore clamorem edidit, largus cruor sese inde effudit. Sic Remig. lib. 1. c. 5. Claud. Charondas lib. iam laudato, nota 1. scri- bit stigma famosæ illius sagæ, cui no- men Bayarrone, in humero sinistro valde latens, & imperfectissime deli- neatum denarij tamen magnitudine, quasi à centro ductis filamentis ad pe- ripheriam, prorsus omnis expers sensus fuisse. Suspicio etiam me tenet, il- lud gemini carboni signum in Allo- brogis fœminæ pedibus stigma fuisse. narrationem postea dabo lib. 3. vel 5. ex Gersono. Solent huius signi varix esse figuræ, vestigij leporini, manus bufonæ catelli nigri; quale signum vifeba- tur in tergo Io. de Vaulx Stabulensis, in quo illud singulare Petr. Oranus, Quæstor negotij, obseruauit, si acu

A vel graphio profundius adacto perfo- rares, nullum doloris sensum reus percipiebat, nec quidquam quære- batur: si vero à tergo, ita vt videre ipse nequiret, eminens signo illius catelli minareri digito erecto, tan- quam si acriter torqueretur, reum subito torqueri solitum. huius rei cau- sam physicam non inuenio, moralem hanc suspicor, contemptu indoluiffe dæmonem superbissimum, & sic irri- tatum sæuiffe in mancipij sui crucia- tum.

B Cæterum illis Narcoticis pharmacis posset etiam somnus valde diuturnus conciliarij: vt fuit somnus illius rustici qui in Germania totum Autumnum & hyemem dormiendo fuit emensus, f& qui in Apaturiorum solemnitate ebrij, per multos dies obdormierunt, teste Eudæmo: & Epimenidis Creten- sis, qui cum quærens ouem meridia- no æstu speluncam ingressus, sopore graui victus. LXXVII. iuxta Pau- santiam, vel XLVII. iuxta Eudæmum paulò pauciores, secundum alios, quieuit annos, experrectusque pos- tea, ratus se parum indulsisse somno pergebat ouiculam quærere, forè ho- rum quietis causæ naturales fuere: et si de Epimenide, potius adscriberem dæ- moni. De Sardoûm semideorum somno fabula fuit. nam hi reuera e- rant mortui, dæmonum præstigio visi sunt, & dormire, & excitati. g

D Quidam etiam somnus tam longus, a- liquando per miraculum, verum à Deo immisus, vt septem Dormientû sanctorum apud Laur. Surium, & alio- rum quinque apud Paulum Diaco- num.

E Vltimum erat de inedia perferenda de quo non est dubitandum, posse dia- bolum efficere, vt quis mensium mul- torum ferat inediam. potest enim id

f Lilius
Girald.
Dialog. 4
de hist.
Poet.

g vide de
his Alex.
Aphrodif.
& Simpl.
in 4. Phyl.

naturaliter contingero. nam & Indos memorant herbæ Coca ore gestatæ beneficio famem repellere. Petr. Chieza. p. 1. *hisor. Perus. cap. 96.* & Augustin. Zarate lib 1. *hiss. Perua. cap. 8.* & Matthiolus ep. Nuncupator Dioscoridis. ita scribit, *Scythæ Scythicam herbam circa Boetiam crescentem adiuuere, gustatu quidem prædulcem, cuius magna quidem commendatio. quod in ore eam habentes, famem sitimque non sentiant. Idem præstat apud eosdem Hippice dicta, quid equi quoque eundem effectum præbeat. Traduntque his verbis Scythas etiam duodenos dies durare in fame, & siti.]* & Gemma a multorum annorum agnoscit naturalem inedia. Hippocrates verò *libr. de carnibus* negans ultra septimum diem famem naturaliter prorogari posse, de ijs intelligendus est, quibus ventriculus, & ieiunium intestinum humore chilofo vacant, in quem calor naturalis possit agere: tum enim fieri solet, vt illud intestinum interea concreseat, atque ita homines emoriantur. Verum si vel à morbo præcedente, vel alia ex causa fit in corpore residuus humor flegmaticus crudus, lentus atque viscosus, illo calor naturalis vtetur, pro alimento, donec totus humor absumat. Idem futurum si ex summa cerebri humectatione materia quædam subtilis & pituitosa à capite in corpus descenderit atque interea corpori in alimentum cesserit. Tunc enim quicquid à corpore expiraretur vel diffleret, continuò ab hoc humore in alimentum conuerso restitueretur, nec cibus homini opus foret, donec hic humor penitus consumeretur. Hanc inedia diurnæ causam fuisse censuerim, & imbibiciæ (vt loquitur Plautus) in illa Rogerij Baconi Anglicana puella, quam dicit vi-

l. i. Cof-
nocri. c. 6

A ginti annis nihil comedisse: & in Gallo sacerdote, qui tempore Nicolai, V. Pontificis biennio toto cibus potuque abstemius fuit: & in puella Spirensi, quæ Ferdinandi Imper. iussu veritatis explorandæ gratia per multos medicos an. 1540. asseruata obseruataque, sic ex graui morbo ieiuna perstiterat, iam vltra quadriennium, corpore interea bene forti; sano, nec vlla macie tentato, sed scabie tantum phlegmatica corpus obrita: frequens interea lachrymabatur, & consuetas narium auriumq; fordes habebat, & fomno satis longo quietoque vtatur, nihil tamen, neq; per sedem, neque per loca muliebria, fecium vrinæve excernebat. de hac multa disputarunt ex Italis Simon Portius, b & ex Germanis oculatus testis, vnus ex medicis obseruatoribus puellæ Gerard. Bucoldianus. c Si hæc fieri queunt naturaliter, cur nequeat perficere, Pannurgus ille Dauus, diabolus, eadem indultria. qua prauas corpori alias affectiones immittit? de Arabia puella id ostendam *lib 6. cap. 2. sect. 3. quest. 3. ex B. Prospero.* Sedulo tamen cauendum ne sanctorum hominum naturam excedentia ieiunia in hanc classem referamus, vt D. Mariæ Ægyptiacæ, D. Catharinæ Senes. SS. Lutgardis, Mariæ Oigniacensis, Christinæ mirabilis, apud Surium. Simonis Stockij, quem in Carmelo sex annis Deipara cœlesti manua pavit, apud Monaldum Rosarium & Rolandum Bouchiarium in eius vita. Deus enim tum qui creauit eos virtute sua sine corporali sustentat cibo. vide de his quedam apud Picum Mirandull. libro tertio de Prænot. capite quinto. Impius autem est Rogerius Baconius, omnia hæc stellarum influentijs adscribens, cur, si hoc ita est, vni dumtaxat, & non alteri quoque

b lib. de
puella
German.
c Epist.
hæc de re
excusa
Mogunt.
tæ anno
1540.

vim

vim hanc tolerandæ inediæ stellæ istæ, in commune influxum suum demittentes largiuntur? an, quod solius huius corpus ita dispositum? sed quæ hæc dispositio sola influxui peruia? quæ hæc in alijstanta vis & obstinatio ad excludendum? sed sat iam nugis Baconi refellendis operæ alibi positum à nobis. De hac proluxa inedia, quædam etiam Lilius Giraldus Dialogismo 17. habes in Grutheri thesauro Critico tomo secundo.

QVÆSTIO XXII.

An magicis artibus opera demonum sexus mutari queat?

Non ago de membrorum ablatione (de qua iam dictum) sed de ipsa sexus virilis in fœmineum, aut fœminei in virilem commutatione, quæ naturalem ex medicis huius sæculi fatetur *Cosmocris*. 1. Gemma. Factos ex mulieribus viros multos legimus Hippocrates libro sexto Epidem p. 8. scribit Abderis Phatufam vxorem Pithæi, partui vicinam, misso in exilium marito, aliquot mensibus cessante fluxu menstruorum; cunctis in membris magnos perpeffam dolores, corporis habitu in virum mutatam: Nam corpus ei virile factum, *σώμα ἀνδρῶδες*, hispida totam factam, barbam emisisse, & vocem asperiolem redditam: idemque apud Chasios accidisse Anamitiæ vxori Gorgippi, T. Liuius libr. 42. de *Spoletana* muliere idem refert, Belli Punicii 11. tempore Plin. lib. 7. capite quarto. Ex fœminis (inquit) mutari in mares, non est fabulosum. Inuenimus in Annalibus P. Licinio Crasso, C. Cassio Longina Coss. Cassini

A puerum factum ex virgine sub parentibus, iussu, auspicio deportatum in insulam desertam. Licinius Mutianus prodidit visum à se Argis Arescontem, cui nomen Arescusa fuisset, nupsisse etiam, mox barbam & virilitatem prouenisse, vxoremque duxisse. Eiusdem sortis & Smyrna puerum à se visum. Ipse in Africa vidi mutatam in marem nuptiarum die L. Cosatium ciuem Tisdritanum, viuebatque cum proderem.] hæcille A. Gellius libro nono. Noct. capite quarto. Libitum tamen est (inquit) in loco hoc miraculorum notare etiam, quod Plinius Secundus, vir in temporibus ætatis suæ, ingenij dignitateque gratia, auctoritate magna præditus, non audisse, neque legisse, sed scire sese atque vidisse in lib. Nat. Hist. V IIII. scripsit, quæ infra posui ipsius sunt, ex eo libro sumpta: quæ profecto faciunt, vt neque respicienda, neque videnda sit notissima illa veterum poetarum de Canide & Caneo cantilenæ.]

B Hæc Gellius subdens superiora illa Plinij verba. Quibus verbis quod dicit, *miraculosum hoc*, voce vsus est late sumpta pro eo quod rarum & admirandum. de Caneo & Tiresia legendus Ouidius in Metam. quid opus fabulis, vbi suppetunt historiae? D. August. vii. cap. l. b. 3. de Ciuit. Dei. memorat ex Gentilium scriptis, & mulieres homines, & gallinas in masculinum sexum fuisse conuersas. de aibus mox idem ex Ausonio confirmabo: de hominibus pergamus asserere. Ad tempora propinquiora nobis venio. Iouiam Pontanus in *Histor. Neapolitana* narrat Caietæ mulierem piscatori cuidam annis quatuordecim nuptam in virum migrasse: & aliam, cui nomen Æmilia, nuptā Antonio Spensæ ciui Ebulano post annum nuptiarum XII. in virum mutatam soluto matrimonio, vxorem duxisse & libe-